

Характеротворчу функцію сновидінь (розкриття прихованого змісту психічних процесів), їхню роль у поясненні мотивів злочинної поведінки дослідниця осмислює у світлі онеристичної теорії (Д.Нечаєнко), звертаючи увагу на символіку й поетику сновидінь, закономірності їхньої появи у художньому тексті.

У своїй праці авторка зауважила характерні ознаки Франкової поетики — синтез художніх засобів характеротворення (портрет, інтер'єр, поетика кольору тощо) при відносному домінуванні інтроспективного методу аналізу психічної сфери персонажів та аналітичність Франкового психологізму. Особливо цінні встановлені в монографії кореляції між системою характеротворчих засобів і антропологічною концепцією письменника.

Дослідники творчості Франка звертали увагу на книжний характер його творчості. А.Швець доходить висновку про відповідність Франкових художніх ідей тій найновішій лектурі з психології та кримінальної антропології, з якою він був знайомий, а також наголошує на тісному зв'язку між ними.

І останній штрих — про художнє оформлення (автор Інна Шкльода). На обкладинці книжки А.Швець — силует людини, яка підважує на своїх долонях розполовинену кулю. Метафора не надто прозора, але все ж піддається декодуванню: людина з огляду на власний особистісний досвід (досвід розуму і насамперед серця) зважає одвічні онтологічні антиномії — Добро і Зло, а отже — повсякчас стоїть перед проблемою непростого внутрішнього вибору. Універсальність розуміння письменником такої екзистенційної ситуації акцентується зображенням людини в позачасовому та по-

запросторовому розчакнутому континуумі (на малюнку це позначено різними кольорами, які, до речі, також мають сенсотворче семантичне навантаження). Пригадуються у цьому зв'язку персонажі Франкового оповідання “Як Юра Шикманюк брів Черемош” — Чорний і Білий Демони, що полем своєї битви обрали душу головного героя. Художнє оформлення обкладинки акцентує увагу на ще одному аспекті Франкового бачення проблеми злочину — зумовленість вибору на користь Зла соціальними обставинами (відтінено чорним кольором). Отже, індивідуальний вибір, втручання метафізичних чинників, соціальні обставини — це той складний “паралелограм сил”, який, за І.Франком, визначає життєву поведінку людини. Така обкладинка, побудована на інтертекстуальних алюзіях (до того ж, естетично оформлена), органічно допасована до змістової сутності монографії, адекватно відтіняє етико-антропологічну концепцію І.Франка.

Отже, книжка А.Швець являє собою цікаве й оригінальне авторське дослідження, яке, безперечно, заслуговує на увагу (деякі стилістичні недогляди загалом не псують позитивного враження від книжки). Її теоретична цінність — насамперед у доведенні продуктивності людиновимірної (тобто психологічної) літературознавчої методології. Звісно, всіх психологічних проблем творчості І.Франка жодна, будь-якого обсягу, монографія не може вичерпати. Отож, очікуючи від авторки нових цікавих публікацій, побажаймо їй успіху в подальшому досягненні психологічних таємниць творчого універсуму І.Франка.

Лариса Каневська



ФІЛОЛОГІЧНИЙ СЕМІНАР КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

19 грудня 2005 р. о 10-й год. в гуманітарному корпусі Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбудеться філологічний семінар “Теоретичні і методологічні проблеми літературознавства”. Тема чергового засідання — **“Національні моделі порівняльного літературознавства”**. Засновник семінару — проф. В.М. Перетц (1904), організатор — кафедра теорії літератури і компаративістики Інституту філології Київського університету.

Теми доповідей надсилати до **1 грудня 2005 р.** на адресу: 01033, м. Київ, бул. Т. Шевченка, 14, к. 125, кафедра теорії літератури і компаративістики, проф. Наєнку М.К. Контактний телефон — (044) 239-32-34.

Регламент: доповіді — до 15 хв.; фіксовані виступи — 7 хв.; участь у дискусії — 5 хв. Оргвнески (20 грн.) і тексти доповідей (разом із дискетою) подаються перед початком семінару. Дорожні та інші витрати — за рахунок учасників.

Збірник матеріалів **“Філологічні семінари”**, включений ВАК України до переліку фахових видань, буде опубліковано до грудня 2006 р. ❀